

[Chr. Nielsen.]

skæftige sig med Lærlingenes økonomiske Forhold, bliver man automatisk tvunget til at tage Problemet Lærlingetilgangen op til Behandling. Hele Spørgsmaalet om Lærlingetilgangen er overordentlig vigtigt for det danske Samfund. Jeg forstod paa den radikale Ordfører (Axel Christensen), at hans advarende Bemærkninger tog Sigte paa den ødelæggende Agitation, vi tidligere har været Vidne til fra Arbejdsgivernes Side, da der skete Ændringer i Lærlingeloven, men jeg tror, at som Aarene er gaaet, er det for længst gaaet op for langt det overvejende Antal af Arbejdsgivere og Haandværksmestre, at det var en fuldkommen taabelig Stilling, man paa det Tidspunkt indtog over for Spørgsmaalet om at tage Lærlinge i Lære. Derfor befinder man sig i Dag paa mange Omraader i den Situation, at man ikke kan tilvejebringe eller fremskaffe den fornødne faglærte Arbejdskraft. Jeg tror da ogsaa, at disse Industriherrer og Haandværksmestre i Dag ser paa Spørgsmaalet under en helt anden Synsvinkel, og det har heller ikke ved visse Lejligheder manglet paa anerkendende Bemærkninger fra den Side om, at man maatte se det økonomiske Spørgsmaal i meget nøje Sammenhæng med Tilgangen og Stimulering af Tilgangen af Lærlinge til Fagene.

Det er sagt saa ofte, dog mest ved festlige Lejligheder, at dansk Industri, trods Vanskelighederne ved at de fleste Raastoffer skal skaffes hjem fra Udlandet, er relativt godt stillet og i hvert Fald fuldt ud konkurrencedygtig, fordi vi har en overmaade dygtig Haandværkerstand. Netop paa Baggrund af disse Bemærkninger, der er fremstaaet saa ofte, tvinges vi til med den største Interesse at hellige os Spørgsmaalet om, hvorledes vi kan stimulere Tilgangen af Lærlinge til Haandværkerfagene, og selv om der fra Tid til anden har rejst sig Røster om, at den tekniske Udvikling vil overflødiggøre en Del af den faglærte Arbejdskraft, idet Specialiseringen skulde trænge frem i endnu højere Grad end den, vi kender til i Dag, vil jeg dog aldrig haabe, at det maa komme dertil, at man fra Samfundets Side tillægger disse Røster nogen Betydning, fordi deres Argumentation er baseret paa en fuldstændig forkert Bedømmelse af Spørgsmaalet. Man bedømmer det saaledes, at dansk Industri i Fremtiden i overvejende Grad skulde kunne klare sig med specialuddannede Arbejdere. Det er efter min Mening helt forkert. For dansk Industri gælder det —

som det altid har været Tilfældet —, at den ikke vil kunne gøre sig gældende i det Omfang og paa den Maade, som Tilfældet er i Dag, hvis vi fraviger de Principper, der hidtil har ligget til Grund for Lærlingeuuddannelsen. For dansk Industri gælder det, at den aldrig — som Industrien i de storindustrielle Stater — vil kunne oparbejde en Massefabrikation, hvor Fagarbejderne bliver overflødigde. Det vil fortsat være saadan, at dansk Industri kun har een Maade, hvorpaa den kan klare sig og hævde sig i Konkurrencen, nemlig ved Fremstilling af Kvalitetsvarer af høj Standard, og det er kun de alsidigt uddannede Fagarbejdere, der er i Stand til at fremstille den virkelige Kvalitetsvare.

Selv om Udviklingen paa en Række Omraader vil medføre og allerede har medført, at Arbejderne bliver mere specialiserede, vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at det paa ingen Maade overflødiggør Lærlingeuuddannelsen; Lærlingetiden er absolut ikke spildt af den Grund; thi det er nu engang en Kendsgerning, at Specialister, der har et nøje Kendskab til alle Sider i Produktionen — det være sig med Hensyn til Materialer og disses Sammensætning, til Værktøjets og Arbejdsmaskinernes Fremstilling og Indretning — og har den betydningsfulde Ballast af teoretisk Viden, som indhentes paa de forskellige tekniske Skoler, er langt bedre Specialister end Arbejdere, der blot er indøvet paa et begrænset Omraade.

Jeg har ønsket at gøre disse Bemærkninger for at understrege Nødvendigheden af, at Samfundet med den største Opmærksomhed overvaager Lærlingetilgangen og tilvejebringer Sikkerhed for, at Tilgangen har en saadan Størrelse, at den er tilstrækkelig for det danske Samfund ud i Fremtiden.

Der var i en Række Aar en faldende Tendens i Lærlingetilgangen; efter 1940 har der dog igen været en jævn Stigning, men det maa give Anledning til nogen Uro, at vi endnu ikke er kommet op paa en Lærlingetilgang, der overstiger den, vi havde i Aarene 1935 og 1936. Det siger mig, at der er visse Spørgsmaal, som nødvendigvis maa løses, for at vi kan faa det fornødne Antal Lærlinge ind paa Arbejdspladserne, og her lægger jeg den allerstørste Vægt paa de økonomiske Forhold, der bydes Lærlingene.

Det har altid været svært for et Arbejderhjem — og det er jo hovedsagelig derfra Lærlingene rekrutteres — at have en Datter eller en Søn i Lære, og i Dag